

KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

prosinac 2024.

HANFA
HRVATSKA AGENCIJA ZA
NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

**ZAGREBAČKA
BURZA**
Zagreb Stock Exchange

SADRŽAJ

Uvodne odredbe	7
• Svrha Kodeksa	7
• Način primjene Kodeksa	8
• Izvještavanje o primjeni Kodeksa	8
• Datum stupanja na snagu	9
1. poglavlje: Vodstvo	11
2. poglavlje: Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora	13
3. poglavlje: Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora	15
4. poglavlje: Nadzorni odbor i njegovi odbori	17
5. poglavlje: Uprava	21
6. poglavlje: Primici članova uprave i nadzornog odbora	23
7. poglavlje: Rizici, unutarnja kontrola i revizija	27
8. poglavlje: Objavljivanje i transparentnost	31
9. poglavlje: Dioničari i glavna skupština	35
10. poglavlje: Dionici, održivost i otpornost	37
Dodaci:	
A. Definicije	39
B. Primjena Kodeksa na društva s monističkim ustrojem	41

dr. sc. Ante Žigman,
predsjednik Upravnog
vijeća Hanfe

Poštovane čitateljice i poštovani čitatelji,

pred vama je izmijenjeni i dopunjeni Kodeks korporativnog upravljanja, koji smo u 2019. izradili uz potporu Europske banke za obnovu i razvoj.

Novi Kodeks korporativnog upravljanja odraz je promjena regulatornog okvira na europskoj i međunarodnoj razini, implementacije najboljih praksi upravljanja i prilagodbe poslovanja stalnim izazovima na svjetskim tržištima.

Korporativno upravljanje budućnosti kao imperativ postavlja odgovorno vođenje poslovanja društava te osiguranje njihove održivosti i otpornosti. Stoga se Kodeksom korporativnog upravljanja definiraju standardi koji će društvima omogućiti sadržajno i djelotvorno postizanje postavljenih strategija i ciljeva poslovanja. Posebna pažnja posvećuje se stvaranju uključivih i ravnopravnih odnosa u društvu, sposobnosti prepoznavanja rizika i upravljanja njima te unaprjeđenju kvalitete odnosa društva s relevantnim dionicima, što dugoročno pridonosi povećanju vrijednosti društva.

Usvajanje novih standarda korporativnog upravljanja za društva je uvijek izazov, ali uvjereni smo da će njihova implementacija znatno unaprijediti poslovanje društava, oblikovati sadržajnije odnose s relevantnim dionicima i u konačnici doprinijeti daljnjem jačanju povjerenja u hrvatsko tržište kapitala, što je u našem zajedničkom interesu.

Uloga regulatora u tom procesu nije samo postavljati standarde korporativnog upravljanja nego i surađivati s društvima koja ih implementiraju te kroz suradnju olakšati i ubrzati taj ponekad složeni proces. Nadamo se da ćemo u tome uspjeti i zajedničkim snagama pridonijeti postavljanju nove razine u korporativnom upravljanju u Republici Hrvatskoj.

Zahvaljujemo svima koji su svojim sudjelovanjem u izradi ovoga Kodeksa korporativnog upravljanja doprinijeli definiranju novih ciljeva i prepoznavanju mogućih izazova te na taj način postavili očekivanja za buduća postupanja društava.

Ivana Gažić,
predsjednica Uprave
Zagrebačke burze

U izuzetno brzo mijenjajućem okruženju u kojem djeluju trgovačka društva, korporativno upravljanje pred sve je većim izazovima, a potreba za čim jasnije definiranim načelima sve izraženija.

Dobro korporativno upravljanje stvara stabilne temelje za održivo poslovanje, unaprjeđenje konkurentnosti, zaštitu interesa dionika i očuvanje etičkih principa u poslovanju. Njegovo uspostavljanje i održavanje složen je i trajan proces koji nikada ne prestaje te zahtijeva čvrstu predanost dioničara, članova odbora, menadžera i drugih dionika stvaranju ozračja koje potiče najviše etičke standarde u svim aspektima poslovanja.

Kodeks ne treba promatrati kao ograničenje, već upravo suprotno: kao smjernice za preciznije i lakše slijeđenje najviših standarda korporativnog upravljanja i transparentnosti kako bi trgovačka društva ne samo osigurala svoje mjesto na tržištu već i doprinijela stvaranju stabilnijeg, odgovornijeg i održivijeg poslovnog, ekonomskog i društvenog okruženja.

Zajedno s uvrštenim društvima, regulatorom, ulagateljima i svim drugim zainteresiranim stranama i nositeljima interesa izravno i neizravno nastaviti ćemo raditi na promicanju kvalitete korporativnog upravljanja kako bi se time povećala vrijednost društava, čitavog tržišta te u konačnici i gospodarstva u cjelini.

UVODNE ODREDBE

Svrha Kodeksa

Svrha je Kodeksa promicanje djelotvornog upravljanja i odgovornosti u društvima čije su dionice uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze. Upravljanje uključuje rukovođenje poslovima, ali upravljanje i rukovođenje poslovima nisu istoznačnice. Rukovođenje poslovima odnosi se na svakodnevno donošenje odluka, dok svrha upravljanja uključuje i uspostavljanje vizije i standarda koji utječu na te odluke. Upravljanje uključuje pitanja kao što su svrha društva, odnosi s drugim osobama i očekivano ponašanje rukovoditelja i radnika društva.

Društva s dobrim standardom upravljanja i transparentnošću lakše privlače kapital zbog većeg povjerenja ulagatelja. Korist pritom ne nastaje samo za pojedinačna društva nego i za tržište i državu u cjelini. Društva s dobrim upravljanjem imaju više izgleda za dugoročni održivi uspjeh, od čega koristi imaju oni koji ulažu u društvo, oni koji rade za društvo, kao i gospodarstvo države. Društva koja se ponašaju etično i imaju konstruktivne odnose s dionicima razvijaju dobar ugled, što pridonosi njihovom uspjehu.

Izmijenjeni Kodeks odražava promjene u hrvatskom pravu i pravu Europske unije, kao i izmijenjena Načela skupne G20 i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) o korporativnom upravljanju te znatne napretke postignute u razumijevanju čimbenika i prakse koji pridonose dobrom upravljanju. Ovaj izmijenjeni Kodeks zamjenjuje prethodno izdanje Kodeksa objavljeno 2019. godine.

Kodeks nastoji uskladiti standarde koji se očekuju od uvrštenih društava sa standardima u drugim europskim i svjetskim državama sa sličnim tržištima kapitala, odražavajući pritom posebne okolnosti u Republici Hrvatskoj. Ako društva usvoje standarde iz Kodeksa, to će biti znak ulagateljima da mogu s povjerenjem ulagati na hrvatskom tržištu.

Pristup društva upravljanju sastavni je dio načina na koji se donose odluke te procjenjuju rizici i prilike i stoga ima veliku važnost za strategiju društva i način na koji ono vodi svoje poslovanje.

Korporativno upravljanje ne svodi se samo na odgovornost koju društva imaju prema svojim dioničarima nego i na odgovornost prema drugim dionicima i cjelokupnom društvu. Nemogućnost da se zadrži njihova podrška, bilo zbog toga što se društvo ponaša nepropisno bilo zbog dojma da društvo zanemaruje interese dionika, može biti jednako štetna za ugled i dugoročni održivi napredak društva te interese dioničara kao i neuspjesi strategije ili poslovnog modela.

Viši standardi korporativnog upravljanja mogu se postići ako društva prihvate duh Kodeksa i njegov okvir izvještavanja. Kodeks predstavlja poticaj svim uvrštenim društvima da ga prepoznaju kao priliku za poboljšanje dugoročnih rezultata i da pokažu ulagateljima i drugim dionicima da su predana visokim standardima i voljna uključiti se u smisleni dijalog.

Način primjene Kodeksa

Kodeks se primjenjuje na sva društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze (ZSE).

Svako poglavlje Kodeksa sastoji se od svrhe, načela i odredbi.

- Svrha opisuje zašto su pitanja u tom poglavlju važna za djelotvorno upravljanje. Ona se navode samo u cilju pojašnjenja te se od društava ne zahtijeva da postupaju po njima ili o njima izvještavaju.
- Načela opisuju općenite ciljeve koje društva moraju postići. Društva bi trebala osigurati da njihovi mehanizmi upravljanja ispunjavaju te ciljeve.
- Odredbe pojašnjavaju dobre prakse koje omogućavaju društvima da ispunjavaju ciljeve utvrđene u načelima. Društva se moraju pridržavati odredbi Kodeksa ili objasniti razloge iz kojih ih se ne pridržavaju.

U ovom Kodeksu izrazi koji imaju rodno značenje upotrebljavaju se na spolno neutralan način i odnose se jednako na ženski i muški spol.

Odnos sa zakonom i Pravilima Zagrebačke burze

Neki dijelovi Kodeksa preklapaju se s prisilnim zakonskim odredbama i Pravilima Zagrebačke burze. U većini su slučajeva odredbe u Kodeksu detaljnije ili postavljaju više standarde od takvih prisilnih zakonskih odredbi ili zahtjeva Zagrebačke burze. Stoga usklađenost sa zakonom ili pravilima o uvrštenju, iako nužna, sama po sebi možda neće biti dovoljna da osigura usklađenost s odredbama ovog Kodeksa. Također, pridržavanje odredbi Kodeksa ne oslobađa društva od obveze da se pridržavaju zakona ili Pravila Zagrebačke burze.

Primjena Kodeksa na društva s monističkim ustrojem

Kodeks je napisan kako bi ga primjenjivala društva s dualističkim ustrojem, odnosno društva koja imaju nadzorni odbor i upravu, s obzirom na to da je to najčešća upravljačka struktura uvrštenih društava u Hrvatskoj.

Od društava s jedinstvenim upravnim odborom zahtijeva se da izvještavaju o svojem postupanju u skladu s odredbama Kodeksa. Dodatak B sadrži manji broj odredbi koje su posebno usmjerene na ta društva i koje zamjenjuju odgovarajuće odredbe primjenjive na društva s dualističkim ustrojem. Dodatak također sadrži smjernice o tome kako društva s jedinstvenim upravnim odborom moraju tumačiti ostale odredbe Kodeksa.

Izveštavanje o primjeni Kodeksa

Društva moraju jednom godišnje ispuniti dva upitnika: jedan kojim izjavljuju je li se društvo pridržavalo svake odredbe Kodeksa (upitnik o usklađenosti) i drugi kojim pružaju detaljnije podatke o svojim praksama korporativnog upravljanja (upitnik o praksama upravljanja).

Upitnici, upute kako ih ispuniti i informacije o tome kada i na koji ih način treba dostaviti Hanfi te, u pogledu upitnika o usklađenosti, objaviti dostupni su na stranicama Hanfe i Zagrebačke burze u dijelu o korporativnom upravljanju.

Društvo mora detaljno objasniti na koji način postiže ciljeve postavljene načelima i primjenjuje odredbe Kodeksa kako bi omogućilo dioničarima razumijevanje specifičnih okolnosti društva, načina na koji je strategija društva utvrđena i postavljeni ciljevi ostvareni te kako su donesene odluke utjecale na postizanje rezultata. Kada je to moguće, društvo treba napraviti poveznicu na relevantne dijelove godišnjeg izvještaja i ostale relevantne informacije kako bi dioničari mogli procijeniti sveukupnu kvalitetu politika korporativnog upravljanja i postupanja nadzornog odbora i uprave te kako bi se izbjegla nepotrebna ponavljanja.

Ako se društvo ne pridržava neke odredbe Kodeksa, tada mora:

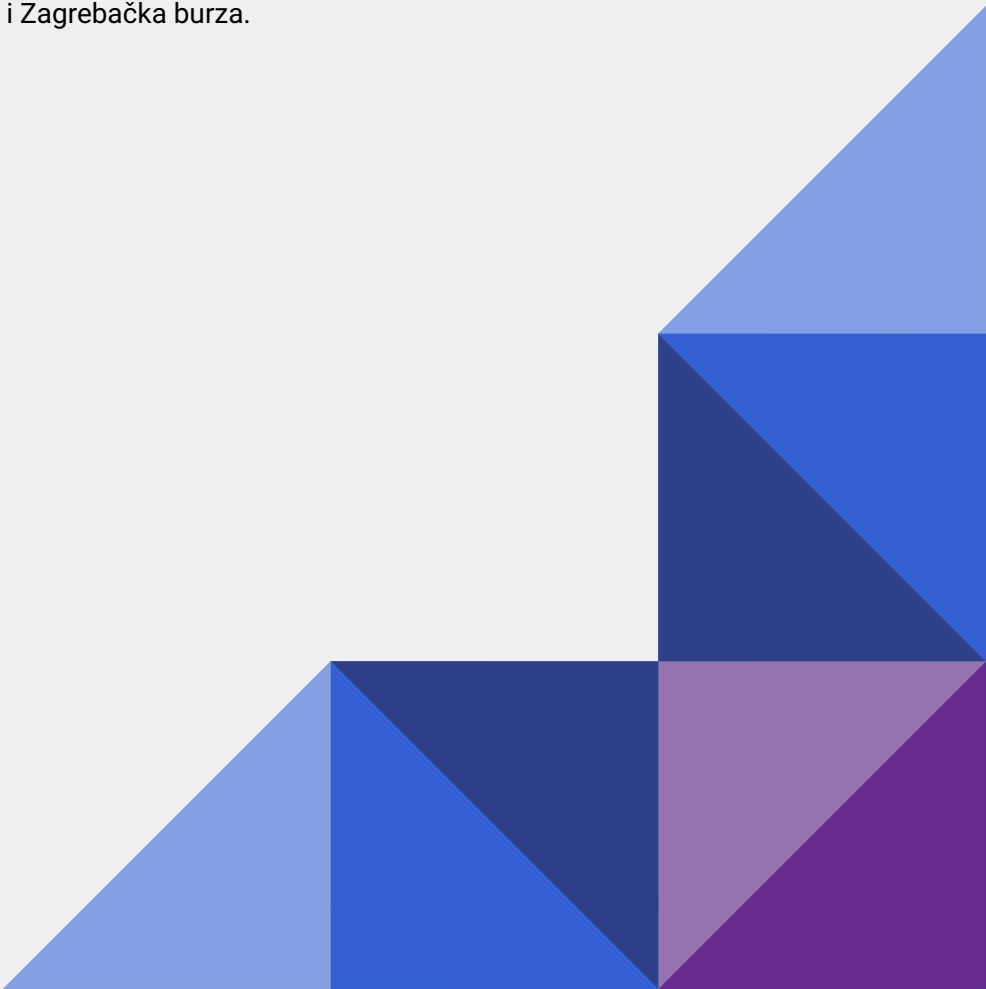
- objasniti u čemu se i iz kojeg razloga ne pridržava odredbe Kodeksa, uz naznaku posebnih okolnosti koje se tiču tog društva
- detaljno opisati mjere koje je poduzelo umjesto pridržavanja odredbe Kodeksa kako bi ispunilo cilj utvrđen u odgovarajućem načelu Kodeksa i
- ako se društvo namjerava pridržavati odredbe Kodeksa u budućnosti, naznačiti kada će početi tako postupati.

Uprava je odgovorna za nadzor nad ispunjavanjem godišnjih upitnika, što u slučaju upitnika o usklađenosti uključuje i objašnjenja za sve slučajeve neusklađenosti s Kodeksom. Prije nego što bude objavljen i dostavljen Hanfi, ispunjeni upitnik mora odobriti nadzorni odbor društva.

Datum stupanja na snagu

Društva primjenjuju ovaj izmijenjeni Kodeks od 1. siječnja 2025. te izvještavaju o svojoj usklađenosti i praksama korporativnog upravljanja za poslovnu godinu koja je otpočela 1. siječnja 2025. putem novih upitnika. Za poslovnu godinu koja je otpočela 1. siječnja 2024. društva moraju izvijestiti putem postojećih upitnika.

Ovaj Kodeks usvojile su Hanfa i Zagrebačka burza.

1. POGLAVLJE

VODSTVO

Svrha

Nadzorni odbor i uprava imaju različite uloge, ali dijele odgovornost za dugoročni održivi uspjeh društva i odgovorno poslovno ponašanje, stvarajući vrijednost za dioničare i pridonoseći društvu i zajednici, te za osiguravanje usmjerenosti politika, ljudi i procesa društva prema tome cilju. Tu zajedničku odgovornost mogu ispuniti samo kroz neposrednu suradnju.

Uloga nadzornog odbora ne sastoji se samo od imenovanja i nadgledanja uprave već bi on također trebao biti usko uključen u određivanje strateškog smjera društva i biti izvor usmjeravanja i konstruktivnog propitkivanja uprave.

Članovi nadzornog odbora često imaju potrebno znanje i iskustvo koje nadopunjuje stručnost uprave te mogu osigurati objektivni uvid u način na koji uprava može promicati najbolji interes društva. Uprava mora gledati nadzorni odbor kao važnog saveznika, a ne kao organ čiji utjecaj želi ograničiti ili od kojega bi morala sakrivati informacije.

S druge strane, nadzorni odbor mora biti spreman pružiti upravi svu potrebnu potporu te se pritom suzdržavati od uplitanja u svakodnevno rukovođenje društvom. Također, mora osigurati da bliska suradnja s upravom ne umanjuje objektivnost kojom nadzorni odbor izvršava svoje funkcije usmjeravanja i nadgledanja.

Članovi uprave i nadzornog odbora imaju osobitu odgovornost za uspostavljanje kulture i vrijednosti društva; stoga moraju postaviti jasna očekivanja za sebe i za radnike u pogledu ponašanja prema kolegama i vanjskim dionicima.

Načela

- A. Nadzorni odbor i uprava moraju osigurati da uspostavljena strategija društva, postavljene vrijednosti, resursi, sustav upravljanja rizicima i unutarnje kontrole te odnosi s dioničarima i drugim dionicima podupiru odgovorno poslovno ponašanje i dugoročni održivi uspjeh društva.**
- B. Nadzorni odbor i uprava moraju osigurati odgovarajuće sustave koji im omogućuju djelotvornu suradnju u najboljim interesima društva.**
- C. Članovi nadzornog odbora i uprave moraju djelovati s integritetom i u skladu sa zakonom i kodeksom ponašanja društva te svojim ponašanjem postaviti primjer za sve radnike.**

Odredbe

Suradnja

1. Statut društva i drugi interni akti moraju jasno odrediti nadležnosti nadzornog odbora i uprave, u skladu s mjerodavnim zakonima i mehanizmima prema kojima uprava i nadzorni odbor surađuju. Statut društva mora biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva.
2. Uprava i nadzorni odbor moraju se usuglasiti o kategorijama odluka i pravnih poslova za koje je potrebna prethodna suglasnost nadzornog odbora i onih o kojima se uprava mora savjetovati s nadzornim odborom prije donošenja odluke. Nadzorni odbor mora usvojiti odluku u kojoj će navesti te kategorije odluka, a njihov sažetak mora biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva. Za važne odluke koje utječu na strategiju društva, rashode, izloženost riziku i ugled potrebno je tražiti prethodnu suglasnost nadzornog odbora.
3. Uprava mora osigurati nadzornom odboru i njegovim odborima pravodoban pristup objektima i prostorijama društva, kao i višem rukovodstvu i radnicima kada je to potrebno za izvršavanje njihovih dužnosti, te svim dokumentima koji su potrebni u te svrhe. Te procedure moraju biti utvrđene u internim aktima društva uz suglasnost nadzornog odbora.
4. Uz zakonom predviđene izvještaje, uprava mora u redovitim intervalima izvještavati nadzorni odbor o operativnim rezultatima društva, financijskoj situaciji, znatnijim financijskim i ostalim rizicima, otpornosti društva i rezultatima interakcija s dioničarima i ostalim dionicima. Uprava i nadzorni odbor moraju se sporazumjeti u pogledu sadržaja, oblika i učestalosti tih izvještaja.
5. Predsjednik uprave mora odmah obavijestiti nadzorni odbor ako nastane ili je vjerojatno da će nastati događaj koji potencijalno može znatno utjecati na rezultate, financijski položaj, otpornost ili ugled društva.

Pravila ponašanja

6. Nadzorni odbor i uprava moraju se usuglasiti o pravilima ponašanja koja moraju slijediti članovi uprave i nadzornog odbora, radnici i drugi koji djeluju za račun društva. Pravilima ponašanja mora se osigurati uključivo radno okruženje, jednake prilike za različite spolove i zabrana svakog oblika diskriminacije. Pravila ponašanja i mjere koje će biti poduzete u slučaju njihova kršenja moraju biti utvrđene u kodeksu ponašanja ili drugom internom aktu te moraju biti dostupne bez naknade na mrežnim stranicama društva. Nadzorni odbor daje suglasnost na kodeks ili drugi interni akt te nadgleda njegovo provođenje i prati njegovu djelotvornost.
7. Kod usuglašavanja pravila ponašanja nadzorni odbor i uprava moraju se, između ostalog, rukovoditi preporukama za odgovorno poslovno ponašanje kako propisuju Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju i primjenjivim provedbenim Smjernicama OECD-a za dubinsku analizu odgovornog poslovnog ponašanja.

2. POGLAVLJE

DUŽNOSTI ČLANOVA UPRAVE I NADZORNOG ODBORA

Svrha

Da bi društvo ostvarilo dugoročni održivi uspjeh, vodstvo društva mora se posvetiti postizanju toga cilja. Uspjeh bi mogao biti ugrožen ako članovi uprave i nadzornog odbora umjesto toga odluče slijediti vlastite ciljeve, što se ponekad može sukobljavati s najboljim dugoročnim interesima društva.

Stoga je nužno da svi članovi uprave i nadzornog odbora imaju zajedničku dužnost uvijek staviti interese društva na prvo mjesto i riješiti sve sukobe interesa. To se odnosi kako na članove nadzornog odbora tako i na članove uprave, neovisno o tome je li ih imenovala glavna skupština, većinski dioničari ili radnici.

Načela

D. Članovi nadzornog odbora i uprave moraju postupati u najboljem dugoročnom interesu društva, a ne u vlastitom interesu ili interesu pojedinačnih dioničara ili drugih strana. Pri ocjeni interesa društva članovi uprave i nadzornog odbora moraju uzeti u obzir interese radnika, dioničara (uključujući manjinske dioničare) i drugih dionika.

Odredbe

Sukob interesa

8. Članovima uprave i nadzornog odbora ne smije biti dopušteno donositi odluke temeljene na osobnim interesima ili interesima s njima povezanih osoba te oni ne smiju sudjelovati u odlukama u vezi s kojima su u sukobu interesa. Nadzorni odbor mora dati prethodnu suglasnost na politiku za upravljanje sukobom interesa, koja mora biti dostupna bez naknade na mrežnim stranicama društva.
9. Ako član uprave ili nadzornog odbora smatra da je u postojećem ili potencijalnom sukobu interesa u pogledu određene odluke, mora obavijestiti druge članove uprave ako se radi o članu uprave odnosno druge članove nadzornog odbora ako se radi o članu nadzornog odbora. Članovi uprave moraju dodatno obavijestiti i predsjednika nadzornog odbora. Nadzorni odbor mora čuvati evidenciju o svim obavijestima koje se odnose na postojeći ili potencijalni sukob interesa, u kojoj je opisano postupanje i ishod postupanja u odnosu na svaki postojeći ili potencijalni sukob interesa.

10. Ako član uprave i/ili nadzornog odbora ima razloga smatrati da drugi član uprave i/ili nadzornog odbora nije prijavio postojeći ili potencijalni sukob interesa, o tome mora obavijestiti predsjednika nadzornog odbora. Ako netko od njih smatra da je predsjednik nadzornog odbora u postojećem ili potencijalnom sukobu interesa, mora obavijestiti zamjenika predsjednika nadzornog odbora.

Zabrana konkurencije

11. Članovi nadzornog odbora i uprave ne smiju obavljati djelatnosti koje konkuriraju poslovanju društva, bilo za svoj bilo za tuđi račun. Ne smiju biti članovi uprave ili nadzornog odbora društava koja obavljaju takve djelatnosti niti držati značajne udjele u tim društvima. Članovi uprave i nadzornog odbora moraju obavijestiti tajnika društva o svim udjelima u takvim društvima. Detalji o tim udjelima moraju biti dostupni bez naknade na mrežnim stranicama društva.

Transakcije s povezanim osobama

12. Nijedna transakcija između članova uprave ili nadzornog odbora i društva (ili osoba povezanih s bilo kojom stranom) ne može se sklopiti bez prethodne suglasnosti nadzornog odbora. Fer vrijednost svake značajne transakcije, kako je definirano zakonom, prije transakcije mora potvrditi neovisni stručnjak te njegov izvještaj mora biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva.
13. Nadzorni odbor može imenovati poseban odbor u skladu sa zakonom ili ovlastiti revizijski odbor da odlučuje o prethodnoj suglasnosti za sklapanje transakcija s povezanim osobama. Ako članovi posebnog odbora ne ispunjavaju uvjete neovisnosti propisane za članove nadzornog odbora, transakcije s povezanim osobama ne mogu se sklopiti bez prethodne suglasnosti revizijskog odbora.
14. Članovi posebnog odbora ili, ako je tome slučaj, revizijskog odbora koji odlučuju o prethodnoj suglasnosti za sklapanje transakcija s povezanim osobama moraju biti neovisni u odnosu na osobe i poslove koji su predmet prethodne suglasnosti.
15. Nadzorni odbor mora osigurati da se usvoje procedure za odobravanje i objavljivanje takvih transakcija koje će biti u skladu sa zakonskim odredbama i standardima financijskog izvještavanja. Revizijski odbor mora ocjenjivati djelotvornost tih procedura najmanje jednom godišnje.

3. POGLAVLJE

IMENOVANJE ČLANOVA UPRAVE I NADZORNOG ODBORA

Svrha

Ključno je odabrati prave osobe za određene funkcije, kao i osigurati da cjelokupan sastav i ravnoteža uprave i nadzornog odbora odgovaraju okolnostima društva. Potrebno je vrlo pažljivo precizirati karakteristike nužne za svako imenovanje te svrhu koja se time ispunjava, a naposljetku i odabrati pravu osobu. Kod odabira članova uprave i nadzornog odbora potrebno je voditi računa o ravnomjernoj zastupljenosti obaju spolova i otklanjanju svakog oblika diskriminacije.

Potrebe društva neizbježno se mijenjaju tijekom vremena, kao i okruže u kojem društva posluju. Važno je gledati u budućnost s ciljem pravodobnog prepoznavanja značajnih promjena kako bi se uprava i nadzorni odbor po potrebi mogli restrukturirati tako da budu spremni za nadolazeće izazove. Uprava i nadzorni odbor sastavljeni za nošenje s jučerašnjim problemima možda se neće znati nositi s problemima sutrašnjice.

Načela

E. Nadzorni odbor mora osigurati uspostavljanje formalnih i transparentnih procedura za imenovanje članova uprave i nadzornog odbora te za odabir višeg rukovodstva, kao i postojanje kvalitetnog plana nasljeđivanja za upravu i nadzorni odbor te više rukovodstvo. Procedure za imenovanje i plan nasljeđivanja moraju biti utemeljeni na objektivnim kriterijima te promovirati raznolikost, uključivost i jednake prilike, uzimajući u obzir uravnoteženu zastupljenost obaju spolova i zabranu svakog oblika diskriminacije.

Odredbe

Uloga nadzornog odbora

16. Nadzorni odbor odgovoran je za imenovanje i opoziv članova uprave te za preporučivanje kandidata za nadzorni odbor glavnoj skupštini. Također mora osigurati postojanje formalnih i transparentnih procedura za imenovanje u upravu i nadzorni odbor te za odabir višeg rukovodstva, a koje omogućuju odabir kandidata na temelju objektivnih kriterija dajući pod istim uvjetima prednost osobi podzastupljenog spola. Procedure za imenovanje u upravu i nadzorni odbor te za odabir višeg rukovodstva kao i plan nasljeđivanja potrebno je objaviti bez naknade na mrežnoj stranici društva zajedno s prethodnom procjenom učinka navedenih procedura i plana nasljeđivanja na ravnopravnost spolova.
17. Nadzorni odbor mora osigurati zastupljenost od najmanje 40 % članova podzastupljenog spola u nadzornom odboru ili zastupljenost od najmanje 40 % članova podzastupljenog spola u nadzornom odboru i upravi zajedno. Sve mjere koje društvo poduzima radi ostvarenja za-

stupljenosti od najmanje 40 % članova podzastupljenog spola u nadzornom odboru odnosno u nadzornom odboru i upravi zajedno, ili radi ostvarenja zastupljenosti koju je odredilo društvo ako je viša od zastupljenosti određene Kodeksom, moraju biti objavljene u godišnjem izvješću društva zajedno s objašnjenjem zašto taj postotak nije postignut te planom i rokom ostvarenja koji ne može biti duži od dvije godine od nastanka neuravnotežene zastupljenosti spolova.

Uloga odbora za imenovanja

18. Glavne su odgovornosti odbora za imenovanja:

- nadgledanje procesa imenovanja u nadzorni odbor i upravu kako bi se osiguralo da je pošten, transparentan i nediskriminirajući, da promovira raznolikost, uključivost i jednake prilike te da se njime postiže uravnotežena zastupljenost obaju spolova
- izrada opisa uloge i kandidata za svako upražnjeno mjesto u skladu s profilom uprave ili nadzornog odbora (po potrebi, uz savjetovanje s predsjednikom uprave odnosno nadzornog odbora) te utvrđivanje i preporuka odgovarajućih kandidata nadzornom odboru
- prilikom traženja neovisnih članova nadzornog odbora potvrđivanje neovisnosti kandidata i utvrđivanje kriterija neovisnosti (prema definiciji u Dodatku A)
- dogovaranje uvjeta imenovanja s potencijalnim novim članovima uprave odnosno nadzornog odbora, uključujući njihovo očekivano vremensko opterećenje
- pripremanje plana nasljeđivanja za ponovno imenovanje ili zamjenu članova nadzornog odbora i uprave, uz savjetovanje s predsjednikom nadzornog odbora odnosno uprave
- praćenje napretka u postizanju ciljanog postotka ženskih članova uprave i nadzornog odbora te višeg rukovodstva
- praćenje politike uprave povezane s odabirom i imenovanjem višeg rukovodstva
- praćenje internog ocjenjivanja i ankete o percepciji radnika o ravnopravnosti spolova i jednakosti prilika u društvu.

Odabir članova nadzornog odbora na glavnoj skupštini

19. Prilikom predlaganja kandidata za nadzorni odbor glavnoj skupštini, društvo će među materijalima za glavnu skupštinu učiniti dostupnima bez naknade na mrežnim stranicama društva sljedeće informacije:

- životopis kandidata, u kojem je navedena njegova dob, spol i državljanstvo te vještine, znanje, obrazovanje i iskustvo koji će mu omogućiti da djelotvorno obavlja ulogu člana nadzornog odbora
- objašnjenje o tome kako kandidat pridonosi profilu nadzornog odbora i uravnoteženoj zastupljenosti obaju spolova
- sve odnose između kandidata i društva ili osoba povezanih s društvom, uključujući informaciju je li kandidat dioničar društva
- je li kandidat predložen kao neovisan član nadzornog odbora i ako jest, zašto i na temelju kojih kriterija nadzorni odbor smatra da je kandidat neovisan
- ostale aktivnosti kandidata, uključujući članstvo u nadzornom odboru ili upravi drugih društava.

20. U slučaju da je predložen trenutni član nadzornog odbora, materijali za glavnu skupštinu moraju uključivati i informacije o prisutnosti toga člana na sjednicama nadzornog odbora i njegovih odbora tijekom prijašnjeg mandata, kao i zaključke posljednje procjene njegovih rezultata.

21. Navedeni podaci također moraju biti dostupni bez naknade na mrežnim stranicama društva kada se imenuje predstavnik radnika ili drugi član nadzornog odbora kojeg ne biraju dioničari na glavnoj skupštini.

4. POGLAVLJE

NADZORNI ODBOR I NJEGOVI ODBORI

Svrha

Nadgledanje uprave i njezina izvršavanja dužnosti samo je jedan dio uloge djelotvornoga nadzornog odbora. Nadzorni odbor također mora biti uključen u utvrđivanje i praćenje strategije i kulture društva te osigurati da uprava razumije rizike i prilike te okružje u kojem posluje.

Nadzorni odbor mora moći donijeti objektivnu i utemeljenu prosudbu s obzirom na obje funkcije. Stoga je važno imati adekvatan sastav nadzornog odbora te ga ocjenjivati u skladu s promjenama okolnosti u kojima društvo djeluje.

Nadzorni odbor mora imati potrebnu stručnost kako bi mogao razumjeti informacije koje prima u svojoj nadzornoj ulozi te kako bi svojim idejama mogao pridonijeti razvoju strategije društva. Također mora imati dostatnu razinu neovisnosti. Neovisnost ne podrazumijeva samo nepostojanje sukoba interesa nego i stav, kao primjerice spremnost na postavljanje složenih pitanja, preispitivanje postojećih politika i predlaganje promjena tamo gdje su potrebne. Raznolikost je također važan čimbenik kojim se osigurava da su sagledane različite perspektive postupka donošenja odluka unutar nadzornog odbora.

Čak ni najpažljivije sastavljen nadzorni odbor ne može biti djelotvoran bez odgovarajućih procedura, potpore, informacija i obuke. Predsjednik nadzornog odbora ima osobitu odgovornost pobrinuti se da to bude osigurano te planirati programe rada i dnevni red sastanaka kako bi nadzorni odbor na najbolji mogući način iskoristio svoje vrijeme. Predsjednik nadzornog odbora mora osigurati i da nadzorni odbor redovito ocjenjuje vlastite rezultate kako bi se utvrdili načini kojima se može povećati djelotvornost.

Neke funkcije nadzornog odbora mogu zahtijevati detaljno razmatranje i znatnu količinu vremena, posebice za neovisne članove nadzornog odbora. Stoga je razumno delegirati neke od tih funkcija na odbore nadzornog odbora (što je u slučaju revizijskog odbora zakonska obveza). U tim slučajevima, iako je zadatak delegiran odboru, odgovornost i konačna nadležnost za donošenje odluke mora ostati na nadzornom odboru jer je uloga odbora davati nadzornom odboru utemeljene preporuke.

Načela

- F. Nadzorni odbor mora biti sastavljen tako da može djelotvorno izvršavati strateške i nadzorne zadatke, poticati raznolikost razmišljanja u svojim raspravama i uravnoteženu zastupljenost obaju spolova u svojem sastavu te donositi neovisne i objektivne procjene.**
- G. Nadzorni odbor mora osigurati politike, procese, informacije, vrijeme i resurse koji su mu potrebni za djelotvorno i učinkovito funkcioniranje.**

H. Nadzorni odbor mora osnovati svoje odbore koji će mu pomoći u obavljanju zadataka i osigurati da su oni sastavljeni i da raspolažu resursima na način potreban za djelotvorno izvršavanje dužnosti.

I. Članovi nadzornog odbora i njegovih odbora moraju izvršavati svoje dužnosti s dužnom pažnjom i posvetiti dostatno vrijeme tim dužnostima.

Odredbe

Dužnosti nadzornog odbora

22. Osim posebnih funkcija predviđenih u Kodeksu, zadaci nadzornog odbora uključuju:

- imenovanje i razrješivanje članova uprave te planiranje nasljeđivanja
- osiguravanje najmanje 40 % zastupljenosti podzastupljenoga spola u nadzornom odboru ili nadzornom odboru i upravi zajedno
- doprinos razvoju i odobravanje strategije, poslovnog plana i proračuna društva i
- praćenje rezultata uprave u postizanju ciljeva i načina na koji vrši svoje dužnosti, kao i načina na koji surađuje s dioničarima i drugim dionicima.

Sastav

23. Nadzorni odbor mora imati dovoljno članova za djelotvorno izvršavanje svojih dužnosti i dužnosti svojih odbora. Ujedno mora definirati profil nadzornog odbora koji određuje najmanji broj članova te kombinaciju dobi, spola, vještina, znanja i obrazovanja, kao i profesionalnog i praktičnog iskustva koje se zahtijeva u nadzornom odboru.

24. Nadzorni odbor mora uključiti članove različitih spolova, dobi, profila i iskustava kako bi se osigurala raznolikost perspektiva prilikom donošenja odluka, vodeći računa o osiguranju uravnotežene zastupljenosti obaju spolova.

25. Većina članova nadzornog odbora mora biti neovisna. Predsjednik ili zamjenik predsjednika nadzornog odbora moraju biti neovisni. Ako većina članova nadzornog odbora nije neovisna, nadzorni odbor mora usvojiti mjere i odrediti rok za postizanje takve neovisnosti. Sve mjere koje društvo poduzima radi postizanja neovisnosti nadzornog odbora moraju biti objavljene u godišnjem izvještaju društva zajedno s objašnjenjem zašto neovisnost nije postignuta te planom i rokom ostvarenja koji ne može biti duži od dvije godine od dana kada većina članova nadzornog odbora nije neovisna.

Predsjednik

26. Osim posebnih funkcija predviđenih u Kodeksu, predsjednik nadzornog odbora mora:

- osigurati da nadzorni odbor, njegovi odbori i pojedini članovi raspolažu resursima, podrškom i informacijama koji su im potrebni za djelotvoran rad
- predsjedati sjednicama nadzornog odbora na način koji potiče otvorenu i konstruktivnu raspravu
- održavati kontakt i osigurati suradnju s upravom i
- osigurati uredan i učinkovit rad glavne skupštine.

Odbori nadzornog odbora

27. Nadzorni odbor mora osnovati najmanje odbor za imenovanja, odbor za primitke i revizijski odbor. Nadzorni odbor mora utvrditi ovlaštenja i aktivnosti svakog svojeg odbora.
28. Kada nadzorni odbor ima manje od pet članova, funkcije odbora za imenovanja i odbora za primitke mogu se kombinirati u jednom odboru.
29. Nadzorni odbor mora osigurati da članovi svakog njegova odbora imaju potrebne vještine, znanje i obrazovanje, kao i profesionalno i praktično iskustvo za djelotvorno izvršavanje odgovornosti odbora.
30. Svaki odbor mora imati najmanje tri člana. Većina članova svakog odbora mora biti neovisna, a predsjednik mora biti neovisan član nadzornog odbora. Članovi uprave ne mogu biti članovi odbora nadzornog odbora. Neovisnost odbora ne može se postići imenovanjem neovisnog člana koji nije član nadzornog odbora, već se može ostvariti isključivo imenovanjem neovisnih članova nadzornog odbora.
31. Opis poslova svakog odbora mora biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva. Društvo u godišnji izvještaj mora uključiti izvještaj o radu svakog odbora nadzornog odbora, koji mora sadržavati informacije o broju održanih sastanaka, članovima odbora i neovisnosti svakog člana odbora.

Vremensko opterećenje

32. Očekivano minimalno vremensko opterećenje svakog člana nadzornog odbora mora biti određeno u trenutku njegova imenovanja. Ono mora uključivati vrijeme potrebno za odbore nadzornog odbora, kao i za sam nadzorni odbor. U godišnjem izvještaju društvo mora objaviti evidenciju prisutnosti svakog člana na sjednicama nadzornog odbora i njegovih odbora.
33. Članovi nadzornog odbora moraju obavijestiti tajnika društva o svojem članstvu u nadzornom odboru ili upravi drugih društava.

Učestalost i način održavanja sjednica

34. Učestalost sjednica nadzornog odbora mora biti utvrđena u skladu s potrebama društva, no one se moraju održavati najmanje jednom svaka tri mjeseca. Predsjednik nadzornog odbora mora osigurati postojanje radnog plana te da vrijeme održavanja i dnevni red budućih sastanaka omoguće nadzornom odboru djelotvorno i pravodobno obavljanje dužnosti. Odbori nadzornog odbora moraju se sastajati toliko često koliko je potrebno za djelotvorno obavljanje njihovih dužnosti te moraju redovito izvještavati nadzorni odbor o svojim djelatnostima.
35. Uobičajeno je da članovi uprave prisustvuju sjednicama nadzornog odbora, međutim, nadzorni odbor mora imati pravo sastajati se bez sudjelovanja uprave kada smatra da je to prikladno. Članovi uprave ne bi trebali prisustvovati sastancima na kojima nadzorni odbor raspravlja o rezultatima i primicima uprave i njezinih članova. Osobe koje nisu članovi odbora nadzornog odbora mogu sudjelovati na sjednicama odbora samo na poziv odbora.

Potpura

36. Društvo mora odrediti osobu koja će obavljati poslove tajnika društva. Ta osoba odgovorna je za to da nadzorni odbor postupa u skladu s procedurama nadzornog odbora, za savjetovanje nadzornog odbora o pitanjima upravljanja, za pružanje potpore predsjedniku nadzornog odbora i za pomaganje nadzornom odboru i njegovim odborima da učinkovito funkcioniraju.

Kvaliteta i pravodobnost informacija

37. Svi materijali potrebni za sjednicu nadzornog odbora ili odbora nadzornog odbora moraju biti dostavljeni njihovim članovima najkasnije tjedan dana prije sjednice.
38. Zapisnik sa sjednice nadzornog odbora mora biti dostupan svim članovima nadzornog odbora. Zapisnik mora biti sastavljen jasno i u skladu sa zakonom. Izvještavanje o svim odlukama mora biti popraćeno rezultatima glasanja, ako je primjenjivo, uključujući i detalje o glasovanju pojedinih članova.
39. Nadzorni odbor ima pravo primati informacije ili savjete od osoba izvan društva na trošak društva ako smatra da je to potrebno za uspješno izvršavanje njegovih dužnosti. Navedeni postupak mora biti preciziran u internim aktima koje donese uprava uz prethodnu suglasnost nadzornog odbora.

Obuka i razvoj

40. Predsjednik nadzornog odbora mora osigurati da svi članovi nadzornog odbora pri imenovanju dobiju uvodnu obuku za svoju ulogu, kao i kontinuiranu obuku i obrazovanje kako bi osvježili i poboljšali svoje vještine i znanje, osobito u pogledu održivosti poslovanja, odgovornog poslovnog ponašanja i postizanja uravnotežene zastupljenosti obaju spolova u nadzornom odboru, upravi i višem rukovodstvu.
41. Predsjednik mora osigurati da nadzorni odbor prima redovite novosti i kratke izvještaje od uprave i stručnjaka o pitanjima koja su važna za društvo i dužnosti članova nadzornog odbora.

Ocjenjivanje nadzornog odbora

42. Nadzorni odbor najmanje jednom godišnje mora ocijeniti svoju djelotvornost i sastav, kao i djelotvornost i sastav svojih odbora te pojedinačne rezultate članova. Ocjenjivanje mora voditi predsjednik odnosno zamjenik predsjednika ako predsjednik nije neovisan.
43. Ocjenjivanje mora uključivati ocjenu stanja i potrebe poboljšanja profila nadzornog odbora u smislu dobi, spola, neovisnosti, znanja, vještina i iskustva. Također mora utjecati na odluku o sveukupnoj veličini i sastavu nadzornog odbora i njegovih odbora, kao i na odluku o tome da se pojedini članovi nadzornog odbora preporuča za ponovno imenovanje. Ocjenjivanjem je potrebno i utvrditi ima li prostora za poboljšanje u funkcioniranju i pripremanju sjednica nadzornog odbora.
44. Izvještaj o ocjenjivanju nadzornog odbora i njegovih odbora mora biti uključen u godišnji izvještaj. U izvještaju mora biti navedeno kako je ocjenjivanje provedeno, jesu li angažirani vanjski ocjenjivači i tko je sudjelovao u savjetovanju tijekom postupka. U njemu moraju biti i sažeto opisane radnje koje su poduzete ili će biti poduzete na temelju rezultata ocjenjivanja.

5. POGLAVLJE

UPRAVA

Svrha

Uprava je prvenstveno odgovorna za poslovanje, postizanje postavljenih i strateških ciljeva i održavanje ugleda odgovornog i vjerodostojnog društva.

U tom je smislu ključno osigurati da uprava ima potrebne sposobnosti i resurse za djelotvorno obavljanje svojih dužnosti te da se rezultati uprave i pojedinih članova redovito provjeravaju, a svi se nedostaci rješavaju pravodobno, prije nego što prouzrokuju gubitak vrijednosti ili ugleda društva.

Načelo

J. Uprava mora imati potrebne vještine, znanje, obrazovanje, iskustvo i raznolikost, posebno spolnu raznolikost, za uspješno obavljanje svoje zajedničke dužnosti. Svaki pojedini član mora imati odgovarajuću stručnost koja je potrebna za njegove konkretne dužnosti.

Odredbe

Dužnosti uprave

45. Dužnosti uprave moraju uključivati:

- razvijanje i provedbu strategije i poslovnih planova društva
- upravljanje djelatnostima i resursima društva
- ostvarivanje vrijednosti i etike društva
- postavljanje postotka zastupljenosti podzastupljenog spola u višem rukovodstvu kao cilja koji se mora ostvariti u sljedećih pet godina
- odabir i imenovanje članova višeg rukovodstva, vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti obaju spolova
- implementaciju djelotvornih sustava upravljanja rizicima i unutarnje kontrole i
- održavanje konstruktivnih odnosa sa svim dioničarima i važnim dionicima.

Postavljeni postotak zastupljenosti podzastupljenog spola u višem rukovodstvu mora biti objavljen u godišnjem izvještaju zajedno s objašnjenjem zašto je odabran, zašto postotak nije postignut ako je tome slučaj, koje mjere društvo poduzima da se postigne te planom i rokom ostvarenja postavljenog postotka koji ne može biti duži od pet godina. Napredovanje prema planu ostvarenja mora biti objavljeno svake godine.

46. Uprava mora usvojiti vlastiti poslovnik o radu koji definira raspodjelu odgovornosti i način suradnje među članovima uprave, uključujući procedure za održavanje sjednica i donošenja odluka. Poslovnik o radu uprave mora odobriti nadzorni odbor.

47. U slučaju grupe, uprava matičnog društva mora osigurati djelotvoran nadzor nad aktivnostima drugih društava u grupi, kao i postojanje odgovarajuće suradnje unutar grupe te postojanje pravila koja uređuju područje djelovanja, odgovornosti i mehanizme izvještavanja na razini matičnog društva i društava kćeri te osigurati postojanje pravila kojima se sprječava sukob interesa. Informacije o sustavu nadzora i suradnji unutar grupe kao i unutargrupna pravila djelovanja moraju biti dostupna bez naknade na mrežnim stranicama društva.

Sastav

48. Nadzorni odbor mora osigurati da uprava ima dovoljno članova za djelotvorno izvršavanje svojih dužnosti. Ujedno mora definirati profil uprave koji određuje najmanji broj članova te kombinaciju članova određene dobi, spola, vještina, znanja i obrazovanja, kao i profesionalnog i praktičnog iskustva koje se zahtijeva za upravu, vodeći računa o osiguranju uravnotežene zastupljenosti obaju spolova.

Predsjednik

49. Predsjednik uprave mora biti osoba sa sveobuhvatnom odgovornošću za svakodnevno poslovanje društva. Predsjednik mora:
- voditi razvoj i provedbu strategije društva, poslovnog plana i proračuna
 - dodijeliti odgovornosti drugim članovima uprave i nadgledati njihovu izvedbu
 - osigurati da uprava funkcionira djelotvorno i
 - održavati kontakt s nadzornim odborom, dioničarima i važnim dionicima.

Ograničenja drugih imenovanja

50. Članovi uprave moraju pribaviti prethodnu suglasnost nadzornog odbora prije prihvaćanja imenovanja u upravu ili nadzorni odbor društva koje nije dio iste grupe. Članovi uprave ne smiju držati više od dvije pozicije u upravi ili nadzornom odboru drugih takvih društava.

Ocjenjivanje uprave

51. Nadzorni odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost mehanizama za suradnju između nadzornog odbora i uprave, kao i adekvatnost podrške i informacija koje prima od uprave. Rezultati moraju biti uključeni u izvještaj nadzornog odbora u godišnjem izvještaju.
52. Najmanje jednom godišnje uprava mora ocijeniti vlastitu djelotvornost, kao i djelotvornost pojedinih članova te o zaključcima izvijestiti nadzorni odbor. Kod ocjene djelotvornosti svakog pojedinog člana uprave potrebno je primijeniti jednake kriterije i izbjegavati svaki oblik diskriminacije.

6. POGLAVLJE

PRIMICI ČLANOVA UPRAVE I NADZORNOG ODBORA

Svrha

Način motiviranja pojedinaca ima znatan učinak na njihovo djelovanje i ponašanje. Plan paketa primitaka može imati velik utjecaj u tom pogledu te se mora posvetiti posebna pozornost njihovu osmišljavanju i procjeni jesu li ispunjeni rezultati ili drugi uvjeti.

Primici članova nadzornog odbora i uprave trebali bi ih motivirati da djeluju u najboljem dugoročnom interesu društva, u skladu sa svojim dužnostima.

Najbolji način da se ovo postigne u odnosu na članove nadzornog odbora jest da ne primaju naknade povezane s učinkom koje bi mogle ugroziti njihovu neovisnost i objektivnost.

U odnosu na članove uprave ciljevi za dobivanje bonusa povezanih s rezultatima i održivosti moraju biti izazovni kako bi se nagrađivali samo iznimni rezultati. Ciljevi moraju biti osmišljeni tako da članovi uprave ne budu u iskušenju preuzimati prekomjerne rizike koji nisu u skladu sa strategijom ili se ponašati neetično.

Načelo

K. Nadzorni odbor mora osigurati postojanje propisanih, transparentnih i nediskriminirajućih politika i postupaka za utvrđivanje primitaka za članove uprave i više rukovodstvo koji usklađuju njihove interese s dugoročnim interesima društva te uspješnim i etičkim provođenjem strategije društva.

Odredbe

Uloga odbora za primitke

53. Glavne dužnosti odbora za primitke:

- preporučiti nadzornom odboru politiku primitaka za članove uprave najmanje svake tri godine, vodeći računa o iznosu i strukturi primitaka višeg rukovodstva i radnika kao cjeline i provesti prethodnu procjenu učinaka navedene politike na jednakost primitaka različitih spolova za jednak rad i/ili rad jednake vrijednosti
- preporučiti svake godine nadzornom odboru primitke koje bi trebali primiti članovi uprave, temeljene na procjeni rezultata društva i njihovih osobnih rezultata, a nakon savjetovanja s predsjednikom uprave, vodeći računa o jednakosti primitaka različitih spolova za jednak rad i/ili rad jednake vrijednosti

- preporučiti nadzornom odboru politiku primitaka za članove nadzornog odbora koja će biti dana na odobrenje glavnoj skupštini i provesti prethodnu procjenu učinaka navedene politike na jednakost primitaka različitih spolova za jednak rad i/ili rad jednake vrijednosti
- nadzirati iznos i strukturu primitaka višeg rukovodstva i radnika kao cjeline vodeći računa o jednakosti primitaka različitih spolova za jednak rad i/ili rad jednake vrijednosti te dati preporuke upravi o njezinim politikama i
- nadgledati pripremu zakonom propisanoga obveznog godišnjeg izvještaja o primicima za suglasnost nadzornog odbora.

Primici članova uprave

54. Nadzorni odbor mora odrediti godišnje primitke svakog člana uprave, utemeljene na preporukama odbora za primitke i u skladu s odobrenom politikom primitaka. Politika primitaka mora biti nediskriminirajuća, usklađena s ciljevima u pogledu održivosti i pripremljena u skladu s odgovarajućim zakonskim zahtjevima.
55. Razina primitaka članova uprave te ključnih pokazatelja uspješnosti koji se uzimaju u obzir pri određivanju dijela primitaka na temelju uspješnosti poslovanja mora biti odgovarajuća, uzimajući u obzir dogovorenu strategiju, sklonost preuzimanju rizika, gospodarsko okružje unutar kojeg društvo posluje, ispunjenje ciljeva u pogledu održivosti te plaće i uvjete radnika unutar društva.
56. Ako su kao dio paketa primitaka članu uprave dodijeljene dionice, član uprave ne smije raspolagati tim dionicama najmanje dvije godine od dana kada su mu dodijeljene. Ako su kao dio paketa primitaka članu uprave dodijeljene dioničke opcije, član uprave ne smije iskoristiti te opcije prije nego što protekne rok od dvije godine od dana kada su mu dodijeljene. Politika primitaka mora uključivati odredbe koje će pobliže utvrditi okolnosti u kojima bi dio primitaka člana uprave bio zadržan ili bi se tražio njihov povrat.

Primici članova nadzornog odbora

57. Razina primitaka za predsjednika nadzornog odbora te za druge članove nadzornog odbora mora odražavati njihovo vremensko opterećenje i odgovornosti, uključujući vremensku opterećenost i odgovornosti u odborima nadzornog odbora.
58. Primici članova nadzornog odbora ne smiju uključivati varijabilne elemente ili druge elemente povezane s uspješnošću poslovanja.

Izvještavanje o primicima

59. Društva moraju učiniti dostupnima bez naknade na svojim mrežnim stranicama svoje politike primitaka za nadzorni odbor, upravu i više rukovodstvo te procjenu njihovih učinaka na jednakost primitaka različitih spolova.
60. Godišnji izvještaj o primicima mora uključivati podatke o primicima svakog pojedinog člana nadzornog odbora i uprave. Osim podataka koje zahtijeva zakon, izvještaj mora uključivati podatke o:
 - svim uplatama koje primi bilo koji član nadzornog odbora ili uprave društva od društva ili osobe povezane s društvom povrh primitaka koje je primio kao član uprave ili nadzornog odbora
 - svim zajmovima, predujmovima ili jamstvima danim svakom članu nadzornog odbora ili uprave od strane društva ili povezanih društava
 - svim darovima, uslugama ili drugim povlasticama znatne vrijednosti koje je primio pojedini član nadzornog odbora ili uprave i

- načinu utvrđivanja politike primitaka za upravu, vezi između primitaka i dugoročnih rezultata, održivosti i otpornosti društva, strukturi i parametrima izračuna primitaka za upravu, usklađenosti primitaka za upravu s primicima višeg rukovodstva i radnika kao cjeline te razlozima odstupanja od primjene politike primitaka za upravu ako je primjenjivo.

U godišnji izvještaj o primicima društvo mora uključiti naprijed navedene podatke o primicima svakog člana odbora nadzornog odbora koji nije član nadzornog odbora, ako je to primjenjivo.

7. POGLAVLJE

RIZICI, UNUTARNJA KONTROLA I REVIZIJA

Svrha

Upravljanje rizicima i unutarnja kontrola sastavni su dio uspjeha društva. Sposobnost utvrđivanja i ispunjavanja strateških ciljeva, iskorištavanje novih prilika i osiguravanje dugoročnog održivog opstanka ovisi o sposobnosti društva da prepozna i rješava rizike s kojima se suočava.

Upravljanje rizicima i unutarnju kontrolu nikad ne bi trebalo gledati kao funkcije praćenja usklađenosti koje se mogu adekvatno obavljati na nižim razinama unutar društva. Te bi funkcije trebale biti ugrađene u strategiju društva, poslovni model i procese upravljanja, počevši od nadzornog odbora i uprave.

Najvažniji rizici razlikovat će se među društvima, ali mogu uključivati financijske, operativne i organizacijske rizike te vanjske rizike kao što su promjene u gospodarskim okolnostima ili rizici povezani s tehnologijom (na primjer, prijetnje informatičkoj sigurnosti te konkurenti s novim poslovnim modelima).

Dobro upravljanje nadzornog odbora i uprave ne bi trebalo biti prepreka razumnom preuzimanju rizika, što je ključno za održivi rast društva. Međutim, procjena rizika kao dio redovitoga poslovnog planiranja trebala bi koristiti boljem donošenju odluka, osigurati da nadzorni odbor i uprava, kao i više rukovodstvo brzo reagiraju na rizike kada se pojave. Pružanje jasnog objašnjenja u godišnjem izvještaju društva o glavnim financijskim i ostalim rizicima te o tome kako se njima upravlja može uvjeriti dioničare i druge osobe da nadzorni odbor i uprava razumiju izazove koji se pojavljuju i s njima se suočavaju.

Važna funkcija sustava unutarnje kontrole jest osiguranje pouzdanih informacija koje koriste upravi i koje se objavljuju u financijskim izvještajima i drugim izvještajima i obavijestima. Čvrste i neovisne unutarnje i vanjske istrage revizora ključne su komponente ovog sustava.

Načelo

- L. Nadzorni odbor mora osigurati ustrojenost djelotvornih struktura, politika i postupaka radi identificiranja, prijavljivanja, upravljanja i nadgledanja znatnih rizika s kojima se suočava društvo i radi osiguranja neovisnosti i djelotvornosti funkcija unutarnje i vanjske revizije.**

Odredbe

Uloga nadzornog odbora i uprave

61. Uprava mora, uz prethodnu suglasnost nadzornog odbora i uzimajući u obzir pitanja održivosti, usvojiti politiku koja određuje prirodu i opseg rizika koje društvo mora i koje je voljno preuzeti kako bi se postigli svi dugoročni strateški ciljevi („sklonost preuzimanju rizika“) te upravljanje rizicima.
62. Uprava mora:
- prepoznati velike financijske, operativne i vanjske rizike povezane s ostvarenjem strategije i održavanjem aktivnosti društva
 - pripremiti i održavati odgovarajuće sustave upravljanja rizicima i unutarnje kontrole radi upravljanja i izbjegavanja tih rizika i
 - redovito izvještavati nadzorni odbor o statusu znatnih rizika.

Uloga revizijskog odbora

63. Revizijski odbor mora:
- nadzirati ispravnost i cjelovitost financijskih izvještaja i računovodstvenih politika društva i drugih službenih priopćenja povezanih s financijskim rezultatima društva
 - nadzirati ispravnost i cjelovitost izvještaja o korporativnoj održivosti i politika izvještavanja o održivosti i drugih službenih priopćenja povezanih s rezultatima društava povezanih s održivosti
 - odlučivati o prethodnoj suglasnosti za transakcije s povezanim osobama, ako je to primjenjivo
 - nadzirati provođenje poreznog planiranja uključujući raspodjelu poreza na dobit ostvarenu iz prekograničnih aktivnosti
 - nadgledati djelotvornost unutarnjih financijskih kontrola društva
 - osigurati dostatnost, neovisnost i djelotvornost funkcije vanjske revizije
 - osigurati neovisnost i dostatnost funkcije unutarnje revizije i
 - nadgledati provedbu mjera koje su određene kao rezultat vanjske i unutarnje revizije i vlastitog nadzora.
64. Ako to ne poduzme nadzorni odbor ili poseban odbor nadzornog odbora, revizijski odbor mora:
- nadzirati djelotvornost cjelokupnih sustava unutarnje kontrole i upravljanja rizicima društva i
 - nadzirati primjenu postupaka za prijavljivanje kršenja zakona ili kodeksa ponašanja društva.

Odnosi s vanjskim revizorom

65. Revizijski odbor mora nadgledati proces odabira i imenovanja vanjskog revizora u skladu sa zakonskim zahtjevima te dati preporuke nadzornom odboru za izbor vanjskog revizora i uvjetima za njegovo imenovanje.
66. Revizijski odbor mora se usuglasiti oko godišnjega radnog plana s vanjskim revizorom, uključujući opseg i sadržaj aktivnosti koje će biti podvrgnute reviziji. Revizijski odbor po potrebi se mora sastati s vanjskim revizorom da bi raspravili o pitanjima koja su identificirana tijekom revizije i da bi nadgledao kvalitetu pruženih usluga.

67. Revizijski odbor mora nadgledati neovisnost i objektivnost vanjskog revizora te odobriti politiku o dozvoljenim nerevizorskim uslugama koje pruža vanjski revizor i nadgledati provedbu te politike.

Upravljanje rizicima i unutarnja kontrola

68. Revizijski odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost sustava upravljanja rizicima i unutarnje kontrole kao cjeline te po potrebi dati preporuke nadzornom odboru i upravi društva. Društvo mora u godišnjem izvještaju navesti kako je nadzorni odbor proveo nadzor u vezi s djelotvornosti sustava upravljanja rizicima i unutarnje kontrole te opisati koje značajne unutarnje kontrole nisu bile djelotvorne, kao i koje su mjere i aktivnosti poduzete ili predložene radi unaprjeđenja unutarnjih kontrola.
69. Društvo mora održavati djelotvoran sustav upravljanja rizicima koji je adekvatan za njegove ciljeve, veličinu i razmjer djelatnosti. Sustav mora uključivati procese koji osiguravaju pouzdano prepoznavanje rizika, mjerenje, odgovore, prijavljivanje i nadziranje te mora obuhvatiti sve rizike s kojima se društvo suočava ili može suočiti, posebno klimatske i okolišne rizike, zdravstvene krize, poremećaje u lancima opskrbe, geopolitičke napetosti, rizike povezane s poreznim usklađenjima, rizike povezane s kibernetičkom sigurnošću i rizike primjene digitalnih tehnologija, kao i financijske i operativne rizike. Društvo mora odrediti jasne unutarnje odgovornosti za održavanje sustava upravljanja rizicima. Osobe odgovorne za sustav moraju održavati blizak kontakt s revizijskim odborom.
70. Društvo mora ustanoviti funkciju unutarnje revizije odgovornu za nadziranje djelotvornosti sustava unutarnje kontrole, uključujući upravljanje rizicima. Revizijski odbor mora se usuglasiti s unutarnjim revizorom oko godišnjega radnog plana unutarnje revizije, zaprimati izvještaje unutarnjeg revizora i nadzirati provedbu njegovih preporuka.
71. Revizijski odbor mora nadzornom odboru preporučiti imenovanje ili razrješenje voditelja funkcije unutarnje revizije. Ako u društvu ne postoji funkcija unutarnje revizije, revizijski odbor mora jednom godišnje ocijeniti potrebu za tom funkcijom u sklopu svoje ocjene sustava unutarnje kontrole.

Prijava nepravilnosti

72. Uprava mora, uz prethodnu suglasnost nadzornog odbora, usvojiti i učiniti dostupnim bez naknade na mrežnim stranicama društva postupke za prijavljivanje kršenja zakona ili kodeksa ponašanja društva, stvarnih ili kad postoji sumnja da je počinjeno kršenje ili da je ono izgledno te za neetično ponašanje. Postupci moraju biti usklađeni s propisima o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, propisima o spolnoj ravnopravnosti, propisima o zaštiti od svakog oblika uznemirenja i propisima o suzbijanju diskriminacije te moraju osigurati da radnici ili vanjski dionici ne trpe negativne posljedice ako prijave sumnjivo ponašanje i da identitet prijavitelja nepravilnosti ostane zaštićen. Ako nije drugačije uređeno relevantnim propisom, uprava mora imenovati osobu zaduženu za rješavanje pitanja prijavljenih nepravilnosti.
73. Uprava mora odmah izvijestiti nadzorni odbor o svim nepravilnostima uočenima putem ovog postupka i dogovoriti mjere koje moraju biti provedene. Uprava mora izvijestiti nadzorni odbor o rezultatima provedenih mjera. Uprava mora o rezultatima provedenih mjera izvijestiti i prijavitelja nepravilnosti, osim ako nije drugačije uređeno relevantnim propisom. Tijekom cijeloga postupka uprava mora osigurati zaštitu identiteta prijavitelja nepravilnosti i zaštitu od moguće osvete.
74. Revizijski odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost postupka i njegovu primjenu.

8. POGLAVLJE

OBJAVLJIVANJE I TRANSPARENTNOST

Svrha

Dioničarima i potencijalnim ulagateljima potreban je pristup redovitim i pouzdanim informacijama kako bi procijenili rezultate i vodstvo društva jer u suprotnom nemaju jasnu osnovu na temelju koje mogu donositi odluke o ulaganju. Nedovoljne ili nejasne informacije mogu društvima otežati privlačenje ulaganja ili zadržavanje podrške ulagatelja.

Otvorenost i transparentnost također su nužne ako društva žele imati konstruktivne odnose s važnim dionicima, čija je kontinuirana dobra volja ključna za dugoročni održivi uspjeh društva.

Načela

M. Društvo mora osigurati da dioničari i drugi dionici imaju jednostavan i nediskriminirajući pristup informacijama o vlasničkoj strukturi društva, mehanizmima korporativnog upravljanja te financijskim i operativnim rezultatima.

N. Nadzorni odbor i uprava zajednički su odgovorni za točnost i cjelovitost financijskih i drugih informacija koje društvo objavi.

Odredbe

Uporaba mrežnih stranica društva

75. Društvo se mora koristiti svojim mrežnim stranicama kao glavnim medijem za objavljivanje informacija koje su od interesa dioničarima, potencijalnim ulagateljima i drugim dionicima, uključujući sve podatke koje društvo mora objaviti u skladu sa zakonom, pravilima o uvrštenju, ovim Kodeksom i vlastitim statutom. Mrežne stranice društva moraju biti lako dostupne, pristupačne krajnjim korisnicima te pregledne i jednostavne za pronalaženje informacija.
76. Informacije koje moraju biti dostupne bez naknade i kojima se može lako pristupiti putem mrežnih stranica društva moraju uključivati:
- godišnji izvještaj društva
 - polugodišnji i tromjesečni izvještaj i druge financijske informacije čije se objavljivanje zahtijeva
 - informacije povezane s održivošću za koje se može razumno očekivati da će utjecati na ulagateljevu procjenu vrijednosti društva ili na njegove odluke o ulaganju ili glasanju, ako društvo ne sastavlja izvještaj o korporativnoj održivosti
 - informacije o pravilima djelovanja, sastavu i članovima nadzornog odbora i njegovih odbora te uprave, uključujući podatak o neovisnosti svakog pojedinog člana odbora i kriterijima njegove neovisnosti

- statut društva i ostale interne akte u skladu s ovim Kodeksom
- politike društva o društvenom utjecaju i utjecaju na okoliš, ljudskim pravima, uključujući dječja prava, uključivom radnom okruženju, mitu i korupciji te diskriminaciji
- kodeks ponašanja društva i način prijavljivanja nepravilnosti
- organizacijsku shemu s detaljnim prikazom položaja društva unutar grupe, ako je društvo dio grupe, uključujući unutargrupne politike
- podatke o uzajamnom držanju dionica gdje je uključeno društvo
- izvještaj o informacijama o porezu na dobit
- izvještaj o transakcijama s povezanim osobama
- izvještaj o odnosima društva s povezanim društvima
- podatke o sklopljenim sporazumima dioničara uključujući podatke o tome tko su njegove ugovorne strane, koja je temeljna svrha sklopljenog sporazuma i kako se ona ostvaruje, kako je propisano zakonom
- detalje o promjenama u držanju dionica članova nadzornog odbora i uprave, ostalih osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti te osoba koje su s njima usko povezane, a koje se moraju prijaviti prema mjerodavnim zakonima i drugim propisima, te transakcijama s povezanim osobama
- politiku primitaka za članove nadzornog odbora, uprave i višeg rukovodstva te godišnji izvještaj o primicima
- politiku dividendi
- politiku upravljanja rizicima, uključujući informacije o prirodi i djelotvornosti povezanih postupaka i mjera dužne pažnje
- kalendar događaja unutar idućih dvanaest mjeseci, uključujući datume održavanja glavne skupštine, objave poslovnih rezultata, isplate dividendi i konferencija za ulagatelje
- sve materijale povezane sa sjednicama glavne skupštine, uključujući odluke sa sjednica i
- ime i podatke kontakt osoba zaduženih za odnose s ulagateljima.

77. Društvo mora osigurati da su informacije na mrežnim stranicama aktualne i objavljene unutar rokova propisanih zakonom i propisima. Svi podaci na mrežnim stranicama moraju biti dostupni bez naknade na hrvatskom i engleskom jeziku.

Godišnji izvještaj

78. Uz podatke koje su društva obvezna objavljivati u skladu sa zakonima i Pravilima Zagrebačke burze, godišnji izvještaj mora uključivati:

- evidenciju o broju održanih sjednica nadzornog odbora i odbora nadzornog odbora te prisutnosti svakog člana na tim sjednicama
- detalje o svim dionicama i ostalim financijskim instrumentima društva koje drže članovi nadzornog odbora i uprave te više rukovodstvo, a za koje postoji obveza prijave prema mjerodavnim zakonima i propisima, te u drugim društvima čije je poslovanje u konkurenciji s poslovanjem društva
- detalje o svim ugovorima i sporazumima između članova uprave ili nadzornog odbora i društva (ili osoba povezanih s bilo kojom stranom)
- rezultate ocjenjivanja nadzornog odbora u vezi s njegovom djelotvornošću i djelotvornošću mehanizama za suradnju s upravom
- izvještaj o radu svakog odbora nadzornog odbora, uključujući podatke o broju održanih sastanaka, članovima odbora i evidenciji njihove prisutnosti
- podatke o sklopljenim sporazumima dioničara uključujući podatke o tome tko su njegove ugovorne strane, koja je temeljna svrha sklopljenog sporazuma i kako se ona ostvaruje, kako je propisano zakonom

- izvještaj o ravnopravnosti spolova, ispunjenju uvjeta u pogledu uravnotežene zastupljenosti obaju spolova u nadzornom odboru, ili nadzornom odboru i upravi zajedno, i višem rukovodstvu, uz obrazloženje ako ti uvjeti nisu ispunjeni
- izvještaj o ispunjenju uvjeta u pogledu neovisnosti članova nadzornog odbora i kriterijima njihove neovisnosti
- opis ciljeva povezanih s pitanjima održivosti koje je društvo utvrdilo i izvještaj o ispunjenju cilja, ako društvo ne sastavlja izvještaj o korporativnoj održivosti
- informacije o izdanim obveznicama i ostalim sklopljenim sporazumima o dugu, uključujući informacije o obvezama koje je društvo preuzelo takvim sporazumima, a kojima se u slučaju kršenja uvjeta iz sporazuma mogu ograničiti prava uprave i dioničara ili tražiti promjene u poslovanju društva kao i informacije o vjerojatnosti nastanka takvih događaja.

9. POGLAVLJE

DIONIČARI I GLAVNA SKUPŠTINA

Svrha

Obveza djelovanja u najboljem dugoročnom interesu društva, a ne užem interesu određenih pojedinaca ili subjekata, zahtijeva od članova uprave i nadzornog odbora da prilikom donošenja odluka uzmu u obzir stavove svih dioničara i utjecaj odluka na sve dioničare. Stoga je važno osigurati da svi dioničari, bez obzira na veličinu svojih udjela, imaju jednaku priliku uključiti se u raspravu s društvom i izraziti svoje mišljenje glasanjem na glavnoj skupštini.

Ulagatelji pridaju veliku važnost pristupu informacijama i glasačkim pravima te nije vjerojatno da će ulagati u društva za koja vjeruju da će pokušati ograničiti njihovu mogućnost da procjene rezultate ili upravljanje društvom ili koja će stvarati prepreke sudjelovanju na glavnoj skupštini i ostvarivanju glasačkih prava.

Načelo

O. Društvo mora poduzeti mjere da osigura jednako postupanje prema svim dioničarima kako bi imali pristup društvu i mogli u potpunosti sudjelovati na glavnoj skupštini (u mjestu ili na daljinu) i ostvarivati svoja prava te ukloniti prepreke njihovu sudjelovanju.

Odredbe

Odnosi s dioničarima

79. Društvo mora osigurati da svi dioničari, bez obzira na broj ili rod dionica koje drže, imaju jednak pristup informacijama o društvu i o tome kako mogu izvršavati i štititi svoja prava.
80. Društvo mora ustanoviti učinkovite formalne mehanizme da osigura manjinskim dioničarima mogućnost postavljanja pitanja izravno predsjedniku uprave i predsjedniku nadzornog odbora. Pojednostosti o funkcioniranju tih mehanizama moraju biti dostupne bez naknade na mrežnim stranicama društva.
81. Društvo mora odrediti pojedinca koji će u odnosu na sve dioničare biti osoba za kontakt u odnosima s ulagateljima, čije dužnosti moraju uključivati brzo odgovaranje na zahtjeve za informacije. Podaci za kontakt ove osobe moraju biti dostupni bez naknade na mrežnim stranicama društva.

Glavna skupština

82. Društvo ne smije ni na koji način ograničiti mogućnost dioničara da sazovu glavnu skupštinu, da sudjeluju na njoj ili da dodaju stavke na dnevni red, osim onih ograničenja predviđenih u zakonu ili Pravilima Zagrebačke burze.

83. Društvo mora svim dioničarima pružiti mogućnost da ostvaruju svoje pravo glasa putem punomoćnika ili putem elektroničke komunikacije i ne smije postaviti nikakva ograničenja te mogućnosti osim ograničenja predviđenih u zakonu ili Pravilima Zagrebačke burze. Objašnjenje drugih načina na koji dioničari mogu izvršavati svoje pravo glasa mora biti navedeno u dokumentima za glavnu skupštinu.
84. Društvo mora osigurati da obavijest o održavanju glavne skupštine bude izdana najkasnije 30 dana prije dana njezina održavanja. Dnevni red, odluke i svi drugi materijali potrebni za skupštinu moraju istodobno biti dostupni bez naknade na mrežnim stranicama društva. Svi dokumenti moraju biti na hrvatskom i engleskom jeziku.
85. Društvo je dužno na svojim mrežnim stranicama objaviti na koji način dioničari mogu sudjelovati na glavnoj skupštini i ostvarivati pravo glasa, posebice kada se ono ostvaruje putem elektroničke komunikacije te kako je društvo osiguralo zakonom propisane uvjete za uporabu elektroničke komunikacije.
86. Predsjednik i zamjenik predsjednika nadzornog odbora, predsjednici odbora nadzornog odbora i svi članovi uprave moraju biti prisutni na glavnoj skupštini te biti spremni odgovoriti na pitanja dioničara. Vanjski revizor mora biti prisutan na glavnoj skupštini na kojoj se predstavljaju financijski izvještaji.

10. POGLAVLJE

DIONICI, ODRŽIVOST I OTPORNOST

Svrha

Odgovorno vođenje poslovanja koje pokazuje da se društvu može vjerovati da će djelovati pošteno i etično preduvjet je za dugoročni održivi uspjeh i otpornost društva. Također pridonosi održivom razvoju i otpornosti hrvatskog gospodarstva.

Prilikom donošenja odluka o strategiji i poslovnom planu društva, uprava i nadzorni odbor moraju razmotriti utjecaj predloženih mjera na dionike, okoliš i zajednicu, kao i na ugled društva.

Radnici društva te drugi dionici, kao što su klijenti, dobavljači, javne vlasti i lokalne zajednice zainteresirani su za aktivnosti društva. Redovita interakcija s ovim dionicima može pomoći društvu da shvati njihove stavove i interese te pružiti priliku da na pozitivan način predstavi svoj stav o važnim pitanjima.

Načela

P. Nadzorni odbor i uprava moraju osigurati da strategija društva uzima u obzir potencijalni utjecaj aktivnosti na okoliš i zajednicu te da politike, kultura i vrijednosti društva promiču etično ponašanje, poštivanje ljudskih prava, uključujući dječja prava i prava osoba s invaliditetom, te pogodno i stimulativno radno okružje, kao i usklađivanje poslovnog i privatnog života radnika.

R. Nadzorni odbor i uprava moraju osigurati redovit dijalog između društva i glavnih dionika te poticati aktivnu suradnju između društva i glavnih dionika u stvaranju vrijednosti, kvalitetnih radnih mjesta te održivosti i otpornosti društva.

Odredbe

Odgovorno poslovno ponašanje

88. Nadzorni odbor i uprava moraju usuglasiti i usvojiti politike u vezi s:

- procjenom utjecaja aktivnosti društva na okoliš i zajednicu te upravljanjem s time povezanim rizicima, u cijelom lancu vrijednosti
- očuvanjem ljudskih prava, dječjih prava i prava radnika, posebno osoba s invaliditetom, u cijelom lancu vrijednosti
- stvaranjem uključivog radnog okružja, posebno za osobe s invaliditetom
- postizanjem usklađivanja poslovnog i privatnog života radnika
- osiguranjem jednakosti primitaka za različite spolove za jednak rad i/ili rad jednake vrijednosti
- sprječavanjem i sankcioniranjem svakog oblika diskriminacije, posebno na osnovi spola i invaliditeta te zaštitom prijavitelja diskriminacije

- sprječavanjem i sankcioniranjem mita i korupcije te zaštitom prijavitelja nepravilnosti
- poreznog planiranja, uključujući raspodjelu poreza na dobit ostvarenu iz prekograničnih aktivnosti na način da se osigura plaćanje većine toga poreza u državama u kojima se takve aktivnosti provode i ostvaruje prihod
- ostvarivanjem komunikacije između društva i glavnih dionika
- primjenom postupaka i mjera dužne pažnje kojih se treba pridržavati u cijelom društvu, njegovim društvima kćerima i, prema potrebi, njegovim izravnim i neizravnim poslovnim partnerima.

Kod usuglašavanja o ovim politikama nadzorni odbor i uprava moraju se rukovoditi preporukama odgovornog poslovnog ponašanja kako je propisano Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju i primjenjivim provedbenim Smjernicama OECD-a za dubinsku analizu odgovornog poslovnog ponašanja.

Ove politike moraju biti dostupne bez naknade na mrežnim stranicama društva.

89. Nadzorni odbor i uprava moraju osigurati periodično praćenje provedbe i djelotvornost ovih usvojenih politika.
90. Kada uprava od nadzornog odbora traži prethodnu suglasnost na odluke, popratni dokumenti moraju objasniti na koji je način preporučena mjera u skladu s ovim politikama.

Uključenost dionika

91. Nadzorni odbor i uprava moraju zajednički identificirati koga smatraju ključnim dionicima u odnosu na društvo. Uprava mora osigurati postojanje učinkovitih mehanizama za redovitu interakciju s ključnim dionicima, kao i za informiranje nadzornog odbora o rezultatima tih komunikacija.
92. Nadzorni odbor mora imati pravo organizirati sastanke s vanjskim dionicima kada smatra da je to nužno za bolje razumijevanje pitanja važnih za društvo, uključujući razumijevanje mišljenja vanjskih dionika o rezultatima i ugledu društva. Predsjednik uprave mora biti unaprijed obaviješten o tim komunikacijama. U tim komunikacijama nadzorni odbor ne vodi poslove društva niti zastupa društvo.
93. U ovlaštenjima svakog odbora nadzornog odbora mora biti predviđeno u koje svrhe predsjednik odbora može komunicirati izravno s dionicima te koju je proceduru potrebno pratiti.

Interna edukacija

94. Društvo mora za nadzorni odbor, upravu i sve radnike kontinuirano organizirati edukacije u pogledu ravnopravnosti spolova, uključivosti osoba s invaliditetom i dječjih prava, osobito kada se značajno izmijenila struktura radnika ili kada su se bitnije izmijenili propisi koji se odnose na ova područja. Edukacije se moraju organizirati u suradnji s nadležnim institucijama, organizacijama civilnog društva ili stručnjacima koji se bave ovim pitanjima u području zapošljavanja i rada.

DODATAK A: DEFINICIJE

Neovisnost članova nadzornog odbora i njegovih odbora

Član nadzornog odbora ili jednog od njegovih odbora ne može se klasificirati kao neovisan:

- ako je značajni dioničar ili član skupine značajnih dioničara; ako predstavlja značajnog dioničara ili skupinu značajnih dioničara, ili ako je bračni drug, krvni ili tazbinski srodnik u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, posvojitelj, posvojenik, ili izvanbračni drug ili životni partner značajnih dioničara društva ili povezanog društva
- ako je u posljednje tri godine bio član uprave društva ili bilo kojeg povezanog društva
- ako je bračni drug, krvni ili tazbinski srodnik u pravoj liniji bez ograničenja, krvni ili tazbinski srodnik u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, posvojitelj, posvojenik, ili izvanbračni drug ili životni partner neke od osoba koje se navode u ovim definicijama, ili je u takvom odnosu prema drugom članu nadzornog odbora društva ili povezanog društva ako se taj član ne može smatrati neovisnim članom toga odbora
- ako je u posljednje tri godine bio radnik društva ili bilo kojeg povezanog društva
- ako je u posljednje tri godine imenovan za predstavnika radnika u nadzornom odboru društva ili s njime povezanog društva
- ako prima ili je u posljednje tri godine primao druge isplate od društva ili povezanog društva, osim naknada primljenih za izvršavanje dužnosti člana nadzornog odbora
- ako je ili ako je u posljednje tri godine bio u bilo kakvom značajnom poslovnom odnosu s društvom ili njegovim povezanim društvima, izravno ili neizravno kao partner, dioničar, imatelj poslovnih udjela, član nadzornog odbora ili uprave ili član višeg rukovodstva organizacije koja ima značajne poslovne odnose s društvom
- ako je trenutačno ili ako je u posljednje tri godine bio partner ili radnik u revizorskom društvu koje pruža ili je u posljednjih pet godina pružalo revizorske ili nerevizorske usluge društvu ili povezanim društvima
- ako ima značajne odnose s članovima uprave društva preko njihove uključenosti u druga društva, tijela ili organizacije
- ako je bio član nadzornog odbora društva ili povezanog društva više od 12 godina, ili
- ako na temelju drugog odnosa i okolnosti koje postoje u vezi s društvom ili s povezanim društvom postoji opravdana sumnja da član nije neovisan.

Nadzorni odbor koji je u potrazi za neovisnim članovima trebao bi ovu definiciju tretirati samo kao inicijalnu procjenu neovisnosti. Na mogućnosti kandidata da učinkovito i neovisno pridonese nadzornom odboru također će utjecati čimbenici kao što su njihova prijašnja iskustva, njihov karakter i osobne vrijednosti. Prilikom procjene kandidata odbor za imenovanja mora uzeti u obzir ove čimbenike.

Značajni dioničari i udjeli

Pojedinac ili pravna osoba koja izravno ili neizravno drži 5 % ili više dionica društva smatra se značajnim dioničarom. Ova definicija mora se primjenjivati kod procjene neovisnosti nadzornog odbora i članova njegovih odbora te kandidata za imenovanje u nadzorni odbor ili njegove odbore, kao i kod ocjene drži li neki od članova nadzornog odbora ili uprave više od dozvoljenog broja dionica u konkurentskim društvima. Odredba se na odgovarajući način primjenjuje i u slučaju poslovnih udjela.

Viši rukovoditelj

Viši rukovoditelj je radnik društva, koji nije član uprave, a koji je ovlašten za rukovođenje i donošenje poslovnih odluka u društvu i koji za svoj rad odgovara upravi ili članu uprave. Za potrebe Kodeksa ova se definicija odnosi i na druge razine rukovođenja, ovisno o upravljačkoj i organizacijskoj strukturi društva.

DODATAK B: PRIMJENA KODEKSA NA DRUŠTVA S MONISTIČKIM USTROJEM

Društva koja imaju jedinstveni upravni odbor (društva s monističkim ustrojem) također su dužna primjenjivati Kodeks i izvještavati o njegovoj primjeni putem popunjavanja godišnjeg upitnika o usklađenosti.

Kod primjene Kodeksa društva s upravnim odborom trebaju tumačiti odredbe na sljedeći način:

- odredbe koje upućuju skupno na nadzorni odbor i upravu treba tumačiti kao da se odnose na upravni odbor
- odredbe koje upućuju samo na nadzorni odbor treba tumačiti kao da se odnose na neizvršne direktore, a one koje upućuju na predsjednika nadzornog odbora kao da se odnose na predsjednika upravnog odbora
- odredbe koje upućuju samo na upravu treba tumačiti kao da se odnose na izvršne direktore, a one koje upućuju na predsjednika uprave kao da se odnose na glavnog izvršnog direktora.

Određene iznimke od ovih tumačenja sadržane su u 3., 4. i 5. poglavlju Kodeksa.

Iznimke

U 4. poglavlju Kodeksa koje se odnosi na nadzorni odbor i njegove odbore sljedeće upućivanje na nadzorni odbor mora se tumačiti kao da se odnosi na cjelokupni upravni odbor:

- odredbe 23. i 24. (o sastavu odbora)
- odredbe 27. i 29. (o odborima nadzornog odbora)
- odredba 34. (o učestalosti i načinu održavanja sjednica)
- odredbe 37. i 38. (o kvaliteti i pravodobnosti informacija)
- odredbe 40. i 41. (o obuci i razvoju) i
- odredbe 42., 43. i 44. (o ocjenjivanju odbora).

U 5. poglavlju Kodeksa, u dijelu koji se odnosi na upravu, odredba 47. (o dužnosti matičnog društva za grupu) mora se tumačiti kao da se odnosi na cjelokupni upravni odbor.

Društva s jedinstvenim upravnim odborom nisu dužna postupati u skladu s odredbom 46. (pravila postupanja), odredbom 48. (sastav), odredbama 51. i 52. (ocjenjivanje uprave i suradnja s nadzornim odborom).

Dodatne odredbe

Nekoliko je dodatnih odredbi koje su primjenjive samo na društva s jedinstvenim upravnim odborom. Ove odredbe imaju jednak status kao sve druge odredbe Kodeksa i društva s upravnim odborom moraju ih se pridržavati ili objasniti zašto ih se ne pridržavaju. Ova društva nisu obvezna pridržavati se ili objasniti zašto se ne pridržavaju odgovarajućih odredbi koje se odnose samo na društva koja imaju nadzorni odbor i upravu (naznačenih u nastavku teksta).

Odredba 95. (zamjenjuje odredbe 1. i 2.)

Statut društva i drugi unutarnji akti moraju jasno utvrditi ovlaštenja upravnog odbora i pitanja o kojima odlučuje. Ova pitanja uključuju sve važnije odluke koje utječu na strategiju društva, troškove, izloženost riziku i ugled. Statut društva mora biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva.

Odredba 96. (zamjenjuje odredbu 19.)

Kod predlaganja glavnoj skupštini kandidata za izbor u upravni odbor, društvo mora na svojoj mrežnoj stranici učiniti dostupnima bez naknade sljedeće informacije:

- životopis kandidata, u kojem je navedena njegova dob i spol te vještine, znanje, obrazovanje i iskustvo koji će mu omogućiti da djelotvorno obavlja ulogu člana upravnog odbora
- objašnjenje o tome kako kandidat pridonosi profilu upravnog odbora te uravnoteženoj zastupljenosti obaju spolova
- hoće li kandidat biti izvršni ili neizvršni član upravnog odbora i
- ostale aktivnosti kandidata, uključujući članstvo u nadzornom odboru ili upravi drugih društava.

Za predložene neizvršne članove društvo mora također pružiti informacije o:

- svim odnosima između kandidata i društva ili osoba povezanih s društvom, uključujući informaciju je li kandidat dioničar društva i
- tome je li kandidat predložen kao neovisan član i ako jest, zašto i na temelju kojih kriterija društvo smatra da je kandidat neovisan.

Odredba 97. (zamjenjuje odredbe 22. i 45.)

Osim posebnih funkcija utvrđenih u ovom Kodeksu, odgovornosti upravnog odbora moraju uključivati:

- razvijanje i provođenje strategije i poslovnih planova društva
- upravljanje aktivnostima i resursima društva
- određivanje i provođenje vrijednosti i etike društva
- osiguravanje najmanje 40 % zastupljenosti podzastupljenog spola u upravnom odboru
- postavljanje postotka zastupljenosti podzastupljenog spola u višem rukovodstvu kao cilja koji se mora ostvariti u sljedećih pet godina
- imenovanje i opozivanje članova višeg rukovodstva i nadgledanje njihovih rezultata i načina na koji izvršavaju svoje dužnosti
- provođenje djelotvornog sustava unutarnje kontrole i upravljanja rizikom i
- održavanje konstruktivnih veza sa svim dioničarima i s važnim dionicima.

Odredba 98. (zamjenjuje odredbu 25.)

Najmanje polovicu članova upravnog odbora moraju činiti neizvršni direktori, od kojih većina mora biti neovisna. Od predsjednika i zamjenika predsjednika najmanje jedan mora biti neovisan. Ista osoba ne smije istodobno imati položaj predsjednika upravnog odbora i glavnog izvršnog direktora.

Odredba 99. (zamjenjuje odredbu 28.)

U slučaju da u upravnom odboru sjedi manje od pet neizvršnih direktora, funkcije odbora za imenovanje i odbora za primitke može izvršavati jedan odbor.

Odredba 100. (zamjenjuje odredbu 35.)

Izvršni direktori ne smiju biti prisutni na sjednicama upravnog odbora ili njegovih odbora u kojima neizvršni direktori raspravljaju o njihovim rezultatima ili primicima. Osobe koje nisu članovi odbora upravnog odbora mogu sudjelovati na sjednicama odbora samo na poziv odbora.

Dokument su izradile:
Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
Zagrebačka burza d.d.

Zagreb, 2024.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ovog dokumenta ne smije se reproducirati, unositi u sustav za pretraživanje ni prenositi ni u kojem obliku i ni na koji način (elektronički, mehanički, fotokopiranjem, snimanjem itd.) u komercijalne svrhe bez prethodnog odobrenja gore navedenih institucija.

